

13. 8. 2013

Veďte, prosíme, na vedomí, že text článku odpovída platné právni úpravě ke dni publikace.

Vyjadrenie sa k článku - Sporné poplatky za vedení a správu úveru - k rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 5

Tento príspevok je reakciou na článok autorov JUDr. Martina Dančišina, JUDr. Libora Němce, Ph.D. a Mgr. Jana Veselého „Sporné poplatky za vedení a správu úveru - k rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 5“, ktorý bol publikovaný na www.epravo.cz. [1]

Na úvod je potrebné uviesť, že autori kritiky rozsudku Obvodného súdu pre Prahu 5 z 18.4.2013 sp.zn. 25C 261/2012 sa chytajú nedostatkov v odôvodnení rozsudku Mgr. Šalamouna o neprimeranosti poplatku za vedenie a správu úveru, ktoré sú však pre opodstatnenosť ostatných bezchybných dôvodov irelevantné. Isteže niekedy je menej viac, čoho dodržanie v rozsudku niekedy chýba. Už v Biblii je uvedené, že hovor len áno alebo nie, lebo všetko ostatné je od Zlého. Samozrejme človek, aj sudca sa môže v drobnostiach myliť, najmä ak je súčasťou procesu búrania doteraz zaužívaných spotrebiteľovi nepriateľských zvyklostí vyplývajúcich z bezhraničného dodržiavania zásady pacta sunt servanda. Treba si uvedomiť, že tie drobné formulačné nedostatky v rozsudku sú len vývojové chyby, ktoré sú bežné aj vo vyspelých krajinách. Sudcovia nižších súdov majú snahu oprieť svoje závery o viac dôvodov, ako je potrebné, z určitých strategických zámerov, nie preto, že si to naozaj myslia, ale preto, aby ich rozhodnutie nemohli prípadní zlomyseľní sudcovia súdov vyšších stupňov, prípadne aj súdu ústavného, ľahko zmietnuť zo stola. Preto to "navyše", čo Mgr. Šalamoun uviedol, nestojí ani za povšimnutie. Je toho pritom viac ako predviedli kritici. Samozrejme, že odkaz na § 56 ods. 3 písm. g) Občianskeho zákonníka bol zbytočný a chybný, pretože spotrebiteľ sa mohol skutočne oboznámiť s týmto poplatkom, nakoniec je to len príkladný a nezáväzný výpočet, pretože takáto podmienka môže a nemusí byť nekalou. Nepochybne ani odkaz na § 39 Občianskeho zákonníka nie je potrebný a je chybný, čo si zaslepení kritici ani nevšimli, pretože pri neprimeraných zmluvných podmienkach je ich neplatnosť riešená §-om 55 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Napríklad chybný je aj obiter dictum o tom, že banka môže účtovať poplatok za mimoriadnu splátku úveru, lebo ide o presne definovaný úkon klienta. Tento poplatok musí byť tiež podrobený kontrole obsahu, či nejde o neprimeranú zmluvnú podmienku. Totiž mimoriadna splátka úveru podľa nášho názoru spadá do rámca § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je dlžník oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v úverovej zmluve. Ale to sa samozrejme netýka problému, len tu mohli kritici Mgr. Šalamouna pochváliť.

No ale dosť bolo srandy. Kritici kritizujú pravdivý záver Mgr. Šalamoun o tom, že poplatok je účtovaný, bez toho, aby za jeho platbu banka poskytovala akékoľvek konkrétne plnenie klientovi a naopak sú ním kryté náklady na vnútornú činnosť banky. Ako uvidíme z ďalšieho, reálne kritizujú len druhú časť tvrdenia Mgr. Šalamouna (o krytí nákladov na vnútornú činnosť banky). Mgr. Šalamoun na základe tohto celého tvrdenia vyhlásil, že poplatok je neprimeraný a spôsobujúci významnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa a preto neplatné podľa vyššie zmieneného ustanovenia o.z. (vo vzťahu k článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS). Z toho je úplne jasné, že vyššie zmienené ustanovenie OZ muselo byť § 56 ods. 1 OZ, lebo to implementuje čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS a nie § 56 ods. 3 písm. g) OZ. Čiže Mgr.

Šalamoun správne odôvodnil svoj záver na tom, že činnosti banky, ktoré sa nachádzajú v predmetnom poplatku za vedenie a správu úveru (bez ohľadu na to, ako ich banka vysvetľovala) nie sú službami pre klienta. Kritici tvrdia jednoznačne, že poplatok za správu a vedenie úveru je cenou za iné náklady než náklady dočasného poskytnutia kapitálu a že takto stanovená cena iných nákladov je prijateľná podmienka. Bundesgerichtshof však v rozsudku z 7.6.2011 XI ZR 388/10 uviedol, že len náklady na zaobstaranie kapitálu môže banka podeliť do viacerých cenových súčastí odmeny za zaobstaranie kapitálu. Akonáhle sa poplatok vyberá za niečo iné, a nie za zaobstaranie kapitálu (resp. poskytnutie úveru), je treba ešte skúmať, či na činnosť, za ktorú sa poplatok účtuje, je banka povinná buď zo všeobecných obchodných podmienok alebo zo zákonov. Ak taká povinnosť stanovená nie je, ide o činnosť vo výlučnom záujme banky. Prečo nejde o záujem klienta, je zrejmé z odôvodnenia z rozsudku BGH: "Zriadenie účtu je pri úverovom obchode iba nesamostatný vedľajší alebo sprievodný aspekt poskytnutia úveru ako hlavného obchodu. Už pre priznanie úveru, čo znamená pre jeho poskytnutie, ktoré spravidla prostredníctvom bezhotovostného účtu úverového dlžníka alebo prostredníctvom prevodu na jednu ním označenú tretiu osobu ako príjemcu platby sa uskutoční, sa úverový účet nevyžaduje. Ak ide o späťuhradenie úveru, slúži úverový účet v prvom rade účtovnému prípadne odúčtovaciemu cieľu úverovej inštitúcie, ktorá prostredníctvom svojho vnútorného vedenia účtu vo vlastnom záujme aktuálny stav úverovej povinnosti zákazníkov dokumentuje. Pre úverovú inštitúciu je úverový účet zaiste preto nevyhnutný, pretože platby zákazníkov vo vlastnom záujme - predovšetkým k stanoveniu možného nedoplatku v súvislosti s úrokmi a splátkou - kontrolovať musí, mimo toho nemôže tieto platby bez toho „nejako“ prijať, ale musí v usporiadanom a pre banku samo pochopiteľným spôsobom zaúčtovať. Zákazník naproti tomu, svoje pravidelné platobné povinnosti obvykle z úverovej zmluvy alebo samostatného úrokového a splátkového plánu vyvodit' môže, na vedenie oddeleného účtu prostredníctvom inštitúcie v obvyklom prípade nie je odkázaný, s výhľadom, že pritekajúce splatenie úveru obdrží. Pre splnenie svojich platobných povinností objasnením a preukázaním zaťažený úverový dlžník nepotrebuje vedenie účtu prostredníctvom úverovej inštitúcie koniec-koncov ani z hľadiska vlastného záujmu na vedení dôkazu, pretože v jednotlivom prípade sporný priebeh platenia (odúčtovanie, prevod, platba) spravidla iným vhodným spôsobom doložiť môže."

Najvyšší súd Spojeného kráľovstva v rozsudku *The Office of Fair Trading v Abbey National plc and Others* [2009] UKSC 6 On appeal from: [2009] EWCA Civ 116 z 25.11.2009 jasne rozlíšil medzi tým, či balíček služieb patrí medzi „core“ alebo „essential bargain“ ustanovenia, ku ktorým typický spotrebiteľ prihliada, keď uzaviera dohodu s bankou, a „incidental“ alebo „ancillary“ ustanoveniami, ktorým typický spotrebiteľ neprikladá význam, keď uzaviera zmluvu. Práve vedľajšie ustanovenia tak podliehajú prieskumu prijateľnosti. Sami kritici uznávajú, že je potrebné v tomto prípade, ako je poplatok za správu vedenie a správu úveru zisťovať, či by spotrebiteľ zmluvu uzavrel, keby sa mohol rozhodnúť, či chce poplatok znášať alebo nie. Dokonca je správny aj ich názor, že spotrebiteľ sa po poznaní tohto poplatku môže rozhodnúť, či úverovú zmluvu uzavrie alebo nie. Ale akosi zabudli, že ak by mohol vyjednávať ohľadne tohto poplatku, tak by ho celkom iste neakceptoval. Záver kritikov, že ak spotrebiteľ uzavrel úverovú zmluvu aj s týmto nevyjednaným poplatkom, tak bol preňho prijateľný, je presne o nepochopení ochrany spotrebiteľa z pohľadu skúmania hypotetickej prijateľnosti nevyjednaného ustanovenia v prípade, ak by sa o ňom vyjednávalo. Kritici správne spomenuli rozsudok SD EÚ C-415-11 z 12.3.2013, len akurát neuviedli to, že hypotetická prijateľnosť sa musí viazať na bankára, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a poctivo. To znamená, že čestný a poctivý bankár si mohol myslieť, že nejaký typický spotrebiteľ bude súhlasiť s poplatkom, ktorý nedostáva za protislužbu? Nepochybne aj ďalší argument kritikov o tom, že je treba posúdiť súvislosť neprijateľnej podmienky s ostatnými ustanoveniami úverovej zmluvy, ako aj okolnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá, má svoje ratio, len v tejto súvislosti kritici vlastne skúmali otázku, či spotrebiteľ o poplatku vedel vopred, či by bola ponuka banky bez sporného poplatku formulovaná za inak zhodných podmienok, čo sú pre skúmanie okolností, za ktorých bola zmluva uzavretá bezvýznamné okolnosti pre účely skúmania prijateľnosti podmienky. To, že spotrebiteľ nevedel, za čo

mu je poplatok účtovaný, je indíciou práve pre to, že banka nevymedzila v názve poplatku, za čo je poskytovaný, pričom kritici tvrdia, že je to bezvýznamné vedieť, za čo je poplatok účtovaný, keďže banka má údajne právo preniesť na klienta svoje administratívne náklady súvisiace s vedením a správou úveru. Kritici samozrejme nespomínajú pojem úverový účet a náklady s jeho vedením. Tam by totiž narazili na priamy doslovný rozpor s rozsudkom Bundesgerichtshofu z 7.6.2011, ktorý uviedol „Potom žalovaný (banka) vyberá napadnutý poplatok podľa – jednoznačného – doslovného znenia v spore stojacej poplatkovej klauzuly výslovne **za vedenie úverového účtu**. To vylučuje podľa predstavených výkladových zásad už v začiatku chápanie, že poplatkom za vedenie účtu sa má spôsobom čiastočnej odmeny prípadne “cenovej”-súčasti prenechanie kapitálu prostredníctvom banky uhradiť.“

Pokiaľ ide o hodnotenie súvislosti dojednania poplatku za správu a vedenie úveru s ostatnými ustanoveniami úverovej zmluvy, kritici poskytli jeden absurdný pohľad v tom, že na poplatok za vedenie a správu úveru je potrebné hľadieť ako dôvod adekvátne zníženej úrokovej miery. A pomáhajú si rozsudkom SD EÚ vo veci C-237/02 z 1.4.2004, kde je uvedené, že je potrebné vyhodnotiť všetky výhody a nevýhody určitého dojednania v rámci rozhodného práva. To je svätá pravda a možno jednoznačne tvrdiť, že poplatok za správu a vedenie úveru spotrebiteľovi prináša len nevýhody, pretože skryto zdražuje (verdeckten Verteuerung) cenu úveru vyjadrenú v úrokoch. Podľa tohto skoršieho rozsudku sú dokonca nároky na zmluvné nevyjednané podmienky prísnejšie ako podľa rozsudku SD EÚ C-415/11 z 12.3.2013, podľa ktorého sa značná nerovnováha na škodu spotrebiteľa má vykladať z pohľadu celkového porovnania nevýhod stavu podľa zmluvy s dojednanou podmienkou na jednej strane a stavu podľa zmluvy s nedojednanou podmienkou, keď platí vnútroštátne právo namiesto dojednanej podmienky na strane druhej. Takže sa už pripúšťa kompenzácia dojednanej podmienky odchyľujúcej sa od zákona na udržanie prijateľnosti podmienky. Podľa skoršieho rozsudku z 1.4.2004 to nasvedčovalo skôr tomu, že akonáhle je podmienka len nevýhodná, ide o neprijateľnú podmienku, pričom sa už kompenzácia neskúma. Pre naše účely je to v podstate jedno, pretože poplatok za správu a vedenie úveru nie je ničím kompenzovaný v prospech spotrebiteľa.

Jedinou odmenou, ktorú môže banka žiadať od spotrebiteľa pri úverovej zmluve, je odmena za zaobstaranie kapitálu t.j. úrok, prípadne iné položky, ktoré ale majú povahu čiastkového dodatočného poplatku za zaobstaranie úveru (BGH tento dodatočný poplatok pripustil ale výhradne len pri úveroch poskytnutých v rámci stavebného sporenia, rozsudok 7.12.2010 XI ZR 3/10). Určite to ale nemôže byť poplatok za spracovanie žiadosti o úver, kde BGH túto otázku síce zatiaľ neriešil a v prípade, keď riešil prijateľnosti poplatku za vedenie úverového účtu, ponechal otázku prijateľnosti poplatku za poskytnutie obvyklého prípadu úveru, teda nie stavebnosporitelského úveru, nerozhodnutú (od 4.8.2010 však 9 hlavných krajiných súdov v Nemecku[2] už rozhodlo o neprijateľnosti poplatku za spracovanie žiadosti o úver, resp. za poskytnutie úveru ako dôsledku overenia bonity žiadateľa z dôvodu, že overovanie bonity žiadateľa o úver nie je službou preňho, ale pre banku). Nemecké banky, samozrejme, nevyužívajú dovolanie na BGH, aby nedošlo k definitívnemu zjednoteniu praxe. BGH pripúšťa, aby sa za cenovú dohodu považoval aj prípad dodatočného osobitného výkonu banky, čo ale prípad vedenia a správy úveru určite nie je. BGH nehovorí, že tzv. vedľajšia cenová dohoda, ktorou banka všeobecné podnikové výdavky, náklady na plnenie vlastných povinností alebo činnosti, ktoré v jej vlastnom záujme spočívajú, na zákazníka prenáša, nie je dohodou, ale hovorí, že takáto vedľajšia cenová dohoda podlieha kontrole prijateľnosti. Kľúčové však je, či za poplatok je poskytnuté zmluvné protiplnenie. Absurdná je úvaha kritikov, či by spotrebiteľ bez tohto poplatku dostal úver za inak rovnakých podmienok. To, že banka dáva úver iba za podmienky znevýhodnenia, jednostranného voči zákazníkovi bez akejkoľvek kompenzácie, pretože deklaruje, že úrok je v nízkej výške, je predsa jednoznačný prejav skrytého zdražovania úveru (verdeckten Verteuerung – síce BGH tento termín nepoužil, ale 8.2.2011 tento termín použil OLG Karlsruhe vo svojom predskokanskom rozhodnutí 17U 138/10), prostredníctvom

prenesenia pomerných všeobecných prevádzkových nákladov a administratívnych výdavkov na úverového dlžníka, ktoré však úverový veriteľ musí vždy pokryť z úverových úrokov. Kritici sa chytili aj pojmu určitost poplatku, čo pre otázku neprijateľnosti vôbec nemá význam. Mgr. Šalamoun to uviedol ako navyše dôvod v zátvorke, ale je to aj preňho indícia nepoužívať pri posudzovaní prijateľnosti podmienok nič, čo je zbytočné. A dokonca vymysleli odkaz na § 499 Obchodného zákonníka o možnosti dojednaní odplaty za dojednanie záväzku poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky a že preto je možné účtovať poplatok za to, že banka je so spotrebiteľom vo vzťahu a nejde tak o zakázané dojednanie. K tomu snáď treba dodať len toľko, že ide o poplatok za rezerváciu peňazí, ktoré sa neposkytujú ako pri pôžičke hneď, ale až na požiadanie. Akonáhle je čerpaný úver, už žiaden poplatok za rezerváciu nemožno dojednať. Kritici sú plní zloby a nenávisti a nevidia si ďaleko od nosa (naš hodnotiaci úsudok) a skrývajú sa za svoj právny názor.

Je zrejmé, že odchýlenie sa od zákona v neprospech spotrebiteľa je zakázané a tým aj neplatné. OLG Bamberg v rozsudku z 4.8.2010 3U 78/10 uviedol jasne, že poplatok musí byť označený, že predstavuje náklady zaobstarania kapitálu, inak podlieha kontrole prijateľnosti.

Aj judikatúra Najvyššieho súdu Českej republiky, konkrétne v zásadnom rozhodnutí 73/2011 uviedla, že ak sa v dôsledku dojednaní postavenie spotrebiteľa objektívne zhorší oproti stavu, ktorý tu existuje pri absencii dojednaní a táto výhoda nie je kompenzovaná inou dojednanou výhodou pre spotrebiteľa, ide o porušenie § 55 ods. 1 OZ, čo je predpolie porušenia § 56 ods. 1 OZ. Nakoniec kritikmi spomenuté rozhodnutie SD EÚ z 12.3.2013 obsahuje aj posúdenie pojmu „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa, pri posúdení ktorého je potrebné analyzovať vnútroštátne právo uplatňované pri absencii dojednaní pričom sa musí posúdiť, či a v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa z celej zmluvy nevýhodnejšie ako právne postavenie podľa vnútroštátneho práva. Nepochybne jedno nevýhodné dojednanie v úverovej zmluve ešte nemusí spôsobiť značnú nerovnováhu, ale NS ČR nám dal výkladovú úvahu, že na škodu spotrebiteľa sa zmluvné podmienky odkláňajúce od zákona sú zakázané. Ak teda nastane oproti zákonnému stavu naklonenie sa v prospech banky v dôsledku dojednaní, ktoré je preskúmateľné z pohľadu prijateľnosti, bez kompenzácie pre spotrebiteľa (Mgr. Šalamoun v jednej zo svojich zátvoriek, ktoré tvorili predpolie záveru o neprijateľnosti (čes. neprimeranosti) poplatku za vedenie a správu úveru ako aj záveru o tom, že poplatok spôsobuje významnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zákazníka ako spotrebiteľa, uviedol, že *„zjednodušene povedané je poplatok účtovaný bez toho, aby za jeho platbu žalovaná poskytovala akékoľvek konkrétne plnenie klientovi a naopak sú ním kryté náklady na vnútornú činnosť banky“*). To, že za poplatok za vedenie a správu úveru nie je poskytnuté žiadne konkrétne plnenie, je predsa kľúčnym bodom celej diskusie. Kritici akosi utopili tento aspekt problému, hoci v úvode svojho príspevku citovali kľúčovú časť rozsudku Mgr. Šalamouna, kde uviedli aj túto časť citácie rozsudku. Celý zmysel ochrany spotrebiteľa je práve o tom - zabrániť okrádaniu dôverčivých klientov cez poplatky, ktorým nezodpovedajú plnenia pre klienta. Ono kritici v podstate mlčky uznávajú tento aspekt problému, pretože netvrdia, že bolo poskytnuté konkrétne plnenie pre klienta. Toľko súdnosti majú, aby to netvrdili. Ale pokus o švindľ tu bol, keď sa snažili poplatok za správu a vedenie úveru odôvodniť existenciou možnosti dojednaní odplaty za rezerváciu prostriedkov na požiadanie podľa § 499 Obchodného zákonníka.[3] Rozsudok NS ČR 32 Cdo 303/2005 spomenutý, ale necitovaný kritikmi, predsa hovorí o paušálnej odmene za vykonané dohodnuté práce spočívajúce v zastupovaní v colnom konaní ako predmetu plnenia, ale nie o paušálnej odmene za činnosti zástupcu vnútroadministratívnej prevádzkovej povahy. Neúčtujeme predsa pri zastupovaní klienta to, že zaznamenávame jeho úkony a za to, že zaznamenávame jeho platby, ale účtujeme za poskytovanie služieb, náhradu hotových výdavkov len preto možno účtovať, že to umožňuje vyhláška, čo sa týka aj náhrady straty času. Samozrejme účtujeme za čas strávený nad prácou, ale musí ísť o čas strávený nad prácou nad záležitosťami, ktoré sú určené pre klienta a v jeho záujme, nie v záujme zástupcu (vnútorné registre, evidencia spisov v zložkách, napríklad zaujímavé by bol účtovať klientovi za založenie spisu a za zápisy úkonov do spisu - to je čosi ako správa a

vedenie úveru).

Je to o chytaní zákazníka na nízkych úrokoch, čo aj banky musia robiť, keďže funguje našťastie monetárna politika ECB, ale potom im zisky akosi klesajú, tak nečudo, že skryto zdražujú úver cez položky, ktoré nie sú individuálne vyjednané.

Pre objektivnosť ale treba uznať, že kritici netvrdia, že úverový účet sa vedie pre spotrebiteľa. Ale argument, či by spotrebiteľ získal úver aj bez poplatku za vedenie a správu úveru je stávanie spotrebiteľa do polohy, že ak chce úver, musí ho prijať aj s individuálne nevyjednanými podmienkami, ktoré sú na jeho neprospech, a práve tomu bráni § 55 ods. 1 a § 56 ods. 1 OZ. Kritici v poznámke pod čiarou č.5 sa pustili do neuveriteľného presvedčovania, že legislatíva obsahuje zmienky o poplatkoch za vedenie účtov, len zámerne neuviedli, že ide o účty, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania alebo účty stavebného sporenia zriadeného a vedeného na prijímanie vkladov účastníka. A akosi vymysleli, že pre úverový účet existuje miesto na svete, len akosi zabudli na to, že na úverový účet nejdú žiadne vklady, žiadne platobné transakcie klient banky na nich nerobí ani žiadne čerpania. Sporiteľské účty a kontokorentné účty sú totiž spojené s protislužbami banky (sporenie nie je samoúčelné, podľa bonity sporenia klient získava výhody, zúčastňuje sa na možnostiach, ktoré mu sporiteľňa poskytuje a kontokorentný úver je vlastne neustále poskytovanie služieb miniúverov), na rozdiel od úverového účtu, čo nie je účet, ktorý by bol službou pre klienta. Je to vnútorný účet banky, ktorý sa klientovi neposkytuje, klient s ním nijako nedisponuje, nejde o žiadnu platobnú službu pre klienta.[4] V Slovenskej republike je nakoniec poplatok za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu, na ktorom je vedený úver, už pochovaný rozhodnutím zákonodarcu s účinnosťou od 10.6.2013 (zákon č. 132/2013 Z.z.). V dôvodovej správe sa uvádza, že výnimky zo zákazu sú práve prípady platobného účtu, bežného účtu umožňujúceho povolené prečerpanie a kreditná karta.

Aby sme pochopili myšlienkové postupy BGH, je treba siahnuť aj po starších rozsudkoch. Napríklad v rozsudku z 30.11.1993 XI ZR 80/93 bolo uvedené, že všeobecné prevádzkové náklady ako aj práce veriteľa na splnení vlastných zákonných záväzkov sa zásadne osobitne (pomerne) nehradia. OLG Karlsruhe ale rovnako vyslovil v rozsudku z 8.2.2011 zaujímavé hodnotenie úverového účtu, že ide o platobné účtovanie a preto púhy platobný priebeh. A BGH v rozsudku z 30.11.1993 citoval § 270 BGB, podľa ktorého je charakteristikou hlavnej myšlienky BGB to, že za vystavenie potvrdenky predchádzajúceho príjmu hotovosti sa žiadna náhrada nemôže požadovať. Hradiť možno zásadne iba hlavné a prípadne vedľajšie plnenia.[5]

Kritici by sa určite potešili a zrejme sa aj potešia, pretože iný sudca JUDr. Holub, rovnako z Obvodného súdu Praha 5 vydal dňa 27.5.2013, dospel na základe zistenia, že spotrebiteľ vedel v čase uzavretia zmluvy, že poplatok za správu a vedenie úveru je účtovaný za vedenie úverového účtu bankou klientovi, k záveru o prijateľnosti a o nespôsobení významnej nerovnováhy v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa. JUDr. Holub si kopol do dobrých mravov, omylu a neurčitosti, kde sa mu ani nečudujem. JUDr. Holub teda nehovorí, že úverový účet je plnením pre klienta, ale poplatok, keďže s tým klient sa mohol oboznámiť pred uzavretím zmluvy, je treba plniť. To, že je to na škodu dlžníka takýto odklon od úpravy v Obchodnom zákonníku, to že tu neexistuje žiadna kompenzácia za vyberanie poplatku, žiadne protiplnenie, to, že by klient takýto poplatok nedojednal, ak mohol o ňom individuálne vyjednávať, čo nemohol. JUDr. Holub ale skúsil jednu fintu - uviedol, že poplatok za správu a vedenie úveru je dojednanie o cene, ktoré je súčasťou zmluvy, ale akosi ho vôbec nenapadlo zisťovať, že cene musí zodpovedať plnenie, ak len nemal na mysli to, že tým plnením je vedenie úverového účtu klientovi bankou. To by ale znamenalo, že JUDr. Holub, ak súčasne tvrdí, že je tu „přiměřenost“, zároveň predpokladá, že každý poctivý a čestný bankár by rozumne mohol predpokladať, že priemerný spotrebiteľ by si takúto „službu“ osobitne vyjednal, keby tak mohol urobiť (nešlo by o štandardné formulárové podmienky). Tak je to uvedené v kritikmi citovanom rozsudku SD EÚ z 12.3.2013, ktoré bol JUDr. Holub povinný zohľadniť, pretože sa priamo

týkalo výkladu pojmu „přiměřenost“. Celkom by som bol rád, keby sa kritici vyjadrili o rozsudku JUDr. Holuba pochvalne. Aspoň o tom, aký je jeho rozsudok presvedčivý, správny, úplný, neomylný, ako bol sporný poplatok hodnotený neizolovane od ostatných ustanovení úverovej zmluvy, oceniť neprenesenie sa JUDr. Holuba cez vedomosť klienta o poplatku vopred t.j. o tom, že vedel za, čo je mu účtovaný, vytknúť mu, že nepoužil presvedčivý argument o hypotetickej prijateľnosti poplatku, ktorý nebol individuálne vyjednaný, aj pri neindividuálnom vyjednaní.

JUDr. Daniel Palko

[1] Sporné poplatky za vedenie a správu úveru - k rozhodnutiu Obvodného súdu pro Prahu 5, k dispozícii >>> [tu](#).

[2] OLG Bamberg vom 04.08.2010 (3 U 78/10), dostupné na [www](#), k dispozícii >>> [tu](#).

OLG Dresden vom 02.12.2010 (8 U 1461/10)

OLG Zweibrücken vom 21.02.2011 (4 U 174/10) dostupné na [www](#), k dispozícii >>> [tu](#).

OLG Düsseldorf vom 24.02.2011 (I-6 U 162/10) dostupné na [www](#), k dispozícii >>> [tu](#).

OLG Hamm vom 11.04.2011 (31 U 192/10) dostupné na [www](#), k dispozícii >>> [tu](#).

OLG Karlsruhe vom 03.05.2011 (17 U 102/10) dostupné na [www](#), k dispozícii >>> [tu](#).

OLG Frankfurt/Main vom 27.07.2011 (17 U 59/11) dostupné na [www](#), k dispozícii >>> [tu](#).

OLG Dresden vom 29.09.2011 (8 U 562/11) dostupné na [www](#), k dispozícii >>> [tu](#).

OLG Celle vom 13.10.2011 (3 W 86/11) dostupné na [www](#), k dispozícii >>> [tu](#).

[3] Úverový veriteľ sa musí zaviazat', že v budúcnosti poskytne dlžníkovi na požiadanie peňažné prostriedky (Krajský súd v Plzni 20.11.2012, sp.zn. 139 ICM 2109/2012-31), len vtedy možno priznať veriteľovi odplatu za dojednanie záväzku poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky dlžníkovi. Stanovisko Vrchného súdu v Olomouci vo veci spis.zn.1 VSOL 37/2011 zo 4.1.2012, „K odplate podľa ustanovenia § 499 Obchodného zákonníka dojednanej v predmetnej zmluve vo výške 8500 Kč odvolací súd uzaviera, že ustanovenie § 499 Obchodného zákonníka je ustanovením kogentným (§ 261 Obchodného zákonníka) a upravuje odplatu za rezervovanie prostriedkov pre dlžníka, ku ktorému sa úverovou zmluvou poskytovateľ úveru zaväzuje až do času, keď bude požiadaný o úver, alebo počas inej dohodnutej doby. Účelom tejto odplaty je kompenzovať veriteľovi náklady vyplývajúce z povinnosti mať k dispozícii prostriedky určené pre dlžníkov úver.“

Tu je úplne zrejmé, že táto odplata nemôže s úverovým účtom, ani len súvisieť, pretože sa týka obdobia, keď banka úverový účet vôbec nevyužíva, nedošlo ani k čerpaniu úveru, teda nemohlo dôjsť ani k jeho splácaniu na tento úverový účet. Existencia tejto výslovnej možnosti odmeniť to, že banka má k dispozícii peniaze na čerpanie úveru, predsa neodôvodňuje možnosť paušálneho spoplatnenia existencie zmluvného vzťahu medzi klientom a bankou.

[4] V rozsudku Hlavného krajského súdu (OLG) v Karlsruhe z 8.2.2011 sp. zn. 17U 138/10 je uvedené, že zriadenie osobitného platobnopriebehového účtu (platobného účtu - Girokonto, Kontokorrentkonto) nie je pri poskytnutí normálneho úveru súkromnej osobe (spotrebiteľovi) potrebné. Pravidelne sa úver vypláca na existujúci platobný účet (Girokonto) udaný úverovým dlžníkom. Pre úverového dlžníka nie sú možné dispozície úverovým účtom ako také. Naopak, úverový účet slúži iba na zaúčtovanie platieb úverového dlžníka, či je to bežná úroková sadzba alebo splácanie valuty. OLG Karlsruhe jasne uviedlo, že nemecké nariadenie o cenách, ktoré spomína účet, na ktorom sa zaúčtujú uskutočnené platby ako je čerpaný úverový obnos, ak je otvorenie účtu predpokladom pridelenia úveru, je jednoznačne ten istý účet, ktorým bol dovtedy (do 30.7.2010) účet, ktorý mal slúžiť na platby splátok v rámci splácania úveru ako aj pre platbu úrokov a ďalších nákladov, ak úverový veriteľ nemal pri tom žiadnu primeranú slobodu voľby a tieto náklady boli neobvykle vysoké, a teda nejde o náklady na vedenie úverového účtu v zmysle zoznamu cien a plnení úverového veriteľa. Účet, ktorý sa spomína v nariadení, je platobný účet, ktorý slúži na platby

úverového dlžníka prípadne poplatky za zaúčtovanie farchy na platobnom účte (bežný účet Girokonto) úverového dlžníka, z ktorého sa prevádzajú bežné splátky alebo sa vyberajú v inkasnom konaní. Ide teda o typický spôsob platobného účtu (Girkonto) s pripusteným kontokorentným úverom. OLG Karlsruhe teda rozhodol, že nariadenie o cenách nič nehovorí o prípustnosti dodatočnej odmeny za vedenie účtu. BGH 7.6.2011 k tomu uviedol, že v každom prípade v nariadení o uvádzaní cien nejde o právo úverovej inštitúcie na výber odmeny. Nariadenie o u uvádzaní cien ako formálne cenové právo neupravuje prípustnosť ustanovených cien, ale samotný druh a spôsob cenového údajá v styku. Náklady na tam uvedený účet sa od zákazníkov požadujú, ale môžu byť aj neoprávnené. Nariadenie o uvádzaní cien tak nevedie žiaden dôkaz o materiálnom oprávnení napadnutej odmeny.

[5] Z analýzy nemeckého práva možno v podmienkach českého práva, ktoré nedisponujú domnienkou neprimeraného znevýhodnenia v prípadoch ak sa ustanovenia všeobecných obchodných podmienok odchyľujú od hlavných myšlienok zákonného ustanovenia a nie sú s nimi zlučiteľné, využiť rozmer

1. absencie obchodnoprávneho základu t.j. vzťah plnenie-protiplnenie,
2. vnútornosti úverového účtu banky bez možnosti aktívneho disponovania zo strany úverového dlžníka
3. výlučne dokumentácie platobného priebehu pre výlučné účely banky
4. skrytého zdražovania a
5. potreby zahrnúť náklady za vedenie úverového účtu pod úverové úroky.

Zásada Treu und Glauben (mohli by sme ju nazvať aj zásada poctivého obchodného styku resp. dôvery) je tu jednoznačne porušená, pretože znevýhodnenie úverového dlžníka sa deje na bezprávnom základe s cieľom zvýšiť cenu jeho dlhu spôsobom, ktorý sa pri riadnom obchodnom postupe má diať prostredníctvom zahrnutia všeobecných prevádzkových a administratívnych nákladov do úverových úrokov.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)